

#Lanotciadelasetmana | 24-10-2022

Un nou eclipsi de Sol

1 És molt important observar els eclipsis amb una bona protecció dels ulls: encara que la llum ambiental s'esmorteeixi, la intensitat a la part del disc solar continua sent prou forta com per provocar danys oculars. El més adequat és fer servir ulleres protectores. Si es vol fer una observació directa de l'eclipsi s'han d'utilitzar ulleres especials homologades segons la normativa de la Comunitat Europea (índex d'opacitat 5 o superior) o ulleres de soldador amb una elevada densitat del vidre. Una altra opció segura és l'observació indirecta de l'eclipsi, és a dir, aquella en la qual es projecta la llum sobre una superfície plana per obtenir una imatge nítida del fenomen, fent-la passar a través d'una petita obertura en un cartró o una cartolina. En cap cas es pot mirar a través de radiografies, paper fotogràfic, miralls o càmeres o telescopis que no estiguin específicament preparats per a aquest tipus d'observacions, anomenats heliògrafs.

Si els núvols no ho impedeixen, l'eclipsi solar es podrà observar a Catalunya durant més d'una hora: des de les 11:33 fins a les 12:42 h.

2 L'eclipsi parcial de Sol només mostra una part del Sol tapada per la Lluna (sembla que el Sol estigui "mossegat"). L'eclipsi anul·lar no tapa completament el Sol: en permet veure una corona circular. En l'eclipsi total sí que el Sol queda completament tapat per la Lluna.

3 Els percentatges indiquen la part del Sol (en tant per cent) que es veurà tapada per la Lluna en una determinada zona de la Terra. El punt Màxim indica des de quina localització s'observarà el percentatge més gran de Sol tapat i, per tant, un eclipsi més impressionant. Aquesta vegada, el punt se situa a Rússia. Si ens fixem bé en el gràfic, es veu clarament que Andalusia i Portugal es troben fora del límit de la zona amb l'eclipsi observable, de manera que des d'allà no es podrà veure.

4 A l'agost del 2026 es podrà veure un eclipsi total de Sol des de la península Ibèrica.

5 Un trànsit és el pas aparent d'un planeta per davant del Sol, observat des d'un lloc determinat. Els eclipsis solars són trànsits de la Lluna per davant del Sol, vistos des de la Terra: la diferència és que en un eclipsi solar s'oculta una gran part del Sol, mentre que en un trànsit només es veu un petit punt fosc que es desplaça sobre el disc solar.

L'últim trànsit de Mercuri per davant del Sol es va produir l'11 de novembre de 2019, i el pròxim serà el 13 de novembre de 2032 (se'n produeixen una mitjana de tretze per segle).

L'últim trànsit de Venus per davant del Sol es va produir el 6 de juny de 2012, i el pròxim serà l'11 de desembre de 2117 (només se'n produeixen una mitjana de tretze per mil·lenni!).

Mercuri i Venus són els anomenats "planetes interiors", perquè les seves òrbites sempre estan més a prop del Sol que la del nostre planeta. Mart i Júpiter, en canvi, formen part dels "planetes exteriors", que sempre es troben més lluny del Sol que la Terra: per això, mai es poden interposar entre la Terra i el Sol, que és el que significa "trànsit" en astronomia.